

Иницијална проценка на влијание на регулативата

Чекор 1: Опис на проблемите, целите што ќе се остварат со нивно решавање и можните опции за решавање на проблемите

1. Опис на проблемите

Имајќи го предвид фактот дека Охрид спаѓа во ретките балкански градови, со богата материјална и духовна култура, градот е ставен на висок пиедестал меѓу највеличествените споменици во светот. Тоа е оценка и на УНЕСКО, кој во 1979 и 1980 година, ценејќи го и како ретко природно и културно богатство го запишува во списокот на светското културно и природно наследство. Споменичката целина е заштитена со Решение бр. 07-57/1 од 28.3.1968/33СК - Охрид. На 8-16.7.2006 година е донесено ново Решение бр. 30 ЦОМ 8Б.9 и променето е името во Дел од природното и културното наследство на охридскиот регион.

Според преодниот режим утврден во Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на РМ” бр. 20/04 и 115/07), задолжителна е постапка на ревалоризација за доброта за кои претходно е утврдено дека имаат статус на заштитени добра.

Законот за прогласување на Старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење е дел од нормативната рамка за уредување на односите во областа на заштитата на културното наследство. Тој спаѓа во категоријата на специјални закони кои имаат карактеристики на акти за прогласување.

Клучен елемент на правната идентификација на споменичката целина Старото градско јадро на Охрид е прашањето за нејзината категоризација. Во конкретниот случај, од стручна гледна точка се оценува дека предметното добро ги исполнува критериумите за категоријата -културно наследство од особено значење, поткатегорија- големо значење.

Имено, Старото градско јадро на Охрид претставува комплексна споменичка целина чие оформување, според потврдените артефакти а, пред сè, според зачуваните објекти без прекин живее од праисториските времиња, преку античкиот и доцноантичкиот период, раното христијанство, раниот и развиениот среден век, османлискиот период, па сè до денес, при што се опфаќа период од IV век пр. н.е. до XXI век.

Воедно, имајќи ги предвид богатите културно-историски, архитектонски, археолошки и етнолошки вредности на целината кои □ даваат посебност, раритетност, репрезентативност, автентичност, зачуваност, разновидност и интегралност и создаваат можности за нејзина ревитализација се предлага СТАРОТО ГРАДСКО ЈАДРО НА ОХРИД да добие статус на културно наследство од особено значење како добро.

Со Законот чие донесување се предлага се нудат решенија и во поглед на елементите за идентификација на споменичката целина „Старо градско јадро на Охрид“, т.е. границите на доброто и нејзините контактни зони.

Понатаму, во Законот чие донесување се предлага особено внимание е посветено и на режимот на заштита, кој соодветна доработка ќе добие преку заштитно-конзерваторските основи кои се вградуваат во урбанистичкиот план. Со цел прецизно да се утврдат заштитните мерки кои ќе се применуваат врз секој поединечен објект, блоковите и отворените површини во споменичката целина, се

предлага во заштитно-конзерваторските основи да бидат содржани и сите дозволени и рестриктивни мерки за Старото градско јадро на Охрид.

Во поглед на управувањето се предлага управувањето да го врши НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Охрид, во име на Република Македонија и градоначалникот на општина Охрид во име на локалната заедница.

2. Опис на целите што се планираат да се постигнат со решавање на проблемите

Со донесувањето на законот, навремено ќе се надмине состојбата на преодниот режим, односно привремениот статус на Старото градско јадро на Охрид и негово подведување под режим на трајна заштита, ќе се официјализира протекторскиот статус на Старото градско јадро на Охрид, изразен преку неговата категоризација заради вредностите што ги има, со што се определува степенот на значење на културното наследство од јавен интерес во функција на пропишување на соодветен режим на заштита, утврдување на приоритетите во заштитата, разграничување на надлежностите и примена на ратификуваните меѓународни договори.

Законот што се предлага треба да се донесе и поради потребата од редефинирање на вредностите и границите на Старото градско јадро на Охрид како заштитена споменичка целина, вклучувајќи го и определувањето на контактните зони.

Преку донесувањето на Законот ќе се обезбеди:

- заштита на културното наследство според неговите вредности, значење и степен на загрозеност, без оглед на времето, местото и начинот на создавањето или кој го создал и во чија сопственост или владение се наоѓа, како и без оглед дали е од световен или религиозен карактер и на која конфесија □ припаѓа и дали е запишано во јавните книги од областа на заштитата;
- посебна заштита на културното наследство од особено значење како добро од општ интерес за Република Македонија;
- интегрирана заштита на културното наследство;
- користење и ревитализација на културното наследство според неговата природа и намена во научно основани граници;
- активна улога на имателите на културното наследство, локалните власти и невладините организации од областа на заштитата на културното наследство

3. Идентификација на можни решенија (опции)

Со Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на РМ“ бр. 20/04 и 115/07), меѓу другото, е утврден преоден режим во поглед на спомениците на културата што биле ставени под заштита според стари прописи.

Имено, според член 175 став 2 од Законот, спомениците на културата чие својство е утврдено со решение на надлежниот завод за заштита на спомениците на културата според прописите кои важеле до денот на примената на новиот закон, остануваат под заштита како културно наследство до денот на завршување на постапката за нивна ревалоризација. Тоа значи дека сите заштитени добра со статус на споменици на културата, стекнат врз основа на решение од надлежниот завод, сега се под преоден режим и имаат статус на некатегоризирано културно наследство, односно културно наследство што треба да биде ревалоризирано.

Во согласност со член 35 од Законот за заштита на културното наследство, надлежната јавна установа, НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Охрид, подготви Елаборат за ревалоризација на недвижно културно наследство во Охрид бр.02-50/1 од 23.1.2006 година, а Министерството за култура, преку формирање на посебна комисија обезбеди ревизија на изворниот текст на Елаборатот, давајќи одредени забелешки и насоки за доработка на Елаборатот (Извештај од 12.11.2010 година).

Изготвениот Елаборат претставува солидна стручна научна основа за донесување на соодветен акт за заштита.

Чекор 2: Идентификација на трошоци, придобивки и влијанија

Предложено решение (опција):

Донесување на Закон преку кој ќе се уредат клучните прашања во поглед на практичните аспекти на заштита на едно конкретно заштитено добро - споменичката целина „Старото градско јадро на Охрид“. Конкретно, станува збор за самата идентификација на односното добро, особено во поглед на неговиот назив, категорија, граници и контактни зони, како и соодветниот режим на заштита, управувањето со предметното добро и слично. Тие прашања, во согласност со Законот за заштита на културното наследство се препуштени на дополнително уредување со актот за заштита, односно со актот за прогласување.

Опис:

Законот за прогласување на Старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење е дел од нормативната рамка за уредување на односите во областа на заштитата на културното наследство. Тој спаѓа во категоријата на специјални закони кои имаат карактеристики на акти за прогласување. Исто така, како специјален закон сам по себе овозможува висок степен на индивидуализација на односното заштитено добро, особено преку специфичните решенија во поглед на клучните елементи на самиот закон.

Со донесување на Закон ќе се уредат клучните прашања во поглед на практичните аспекти на заштита на едно конкретно заштитено добро - споменичката целина „Старото градско јадро на Охрид“, во делот на самата идентификација на односното добро, особено во поглед на неговиот назив, категорија, граници и контактни зони, како и соодветниот режим на заштита и управувањето со предметното добро и слично. Тие прашања, во согласност со Законот за заштита на културното наследство се препуштени на дополнително уредување со актот за заштита, односно со актот за прогласување.

1. Трошоци

Донесувањето на Законот за прогласување на старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење нема да предизвика дополнителни финансиски импликации, ниту дополнителни трошоци по заинтересираните субјекти.

2. Придобивки

Преку донесувањето на Законот за прогласување на старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено ќе се изврши пред се:

- индивидуализирање на грижата и засилување на одговорноста на релевантните субјекти во системот на заштита на културното наследство, а

во тие рамки особено нагласување на местото и улогата на државата и нејзините органи и институции;

- активно вклучување на предметното добро во современиот развој на локалните заедници и државата и создавање на услови за негова ефективна заштита и функционално користење во научно основани граници;
- уважување на современите научни и стручни гледишта за изградување, ревитализација, развој, унапредување и практична примена на стратегија на интегрирана заштита на старите градски јадра во државата;
- обезбедување на компатибилност на заштитата на предметната споменичка целина со меѓународните протектолошки стандарди;
- спречување на дејствија, појави и влијанија со кои се врши или може да настане оштетување, уништување или деградирање на споменичката целина;
- трајно зачувување на историските, уметничките, архитектонските, урбанистичките, амбинаталните, етнолошките, социолошките и другите научни и културни вредности и нејзината автентичност, единственост, разновидност, интегралност, старост и други својства, содржини и функции;
- остварување на крајната цел на заштитата пренесување на идните генерации.

3. Ризици и претпоставки

Не се утврдени ризици и претпоставки.

Останати влијанија

Тип на влијание проценето во проценка на влијание на регулативата		Анализи приложени во прилог
Влијание врз националната конкурентност	НЕ	НЕ
Влијание врз социјално исклучените и ранливи групи	НЕ	НЕ
Влијание и ефекти на регулативата врз родовите аспекти и еднаквоста	НЕ	НЕ
Влијание врз животната средина	НЕ	НЕ
Влијание/значителна политичка промена на пазарната економија вклучувајќи испитување на влијанието врз потрошувачите и конкурентноста	НЕ	НЕ
Влијание врз правата на граѓаните	НЕ	НЕ

Тип на влијание проценето во проценка на влијание на регулативата		Анализи приложени во прилог
Дали предложените решенија вклучуваат значителни тешкотии за усогласување	НЕ	НЕ

Предлогот на Законот нема влијание на националната конкурентност, социјално исклучените и ранливи групи, врз родовите аспекти и еднаквоста, животната средина, потрошувачите и конкурентноста и правата на граѓаните.

Чекор 3: Консултации

Направени се консултации со Управата за заштита на културното наследство, Националната установа-Конзерваторски центар-Скопје и со Националната установа-Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј-Охрид, како клучни стручни установи на системот на посебна заштита на културното наследство.

Резиме на иницијалната проценка на влијание на регулативата

1. Краток осврт на преферираното решение/опција:

Охрид спаѓа во редот на ретките балкански градови, како што се Солун, Воден и Дирахион, кои без прекин живееле од праисториските времиња, преку античкиот и доцноантичкиот период, раното христијанство, раниот и развиениот среден век, османлискиот период, па сè до денес во период од IV век пр. н.е. до XXI век.

Богатата материјална и духовна култура на Охрид, градот го става на висок пиедестал меѓу највеличествените споменици во светот. Тоа е оцена и на УНЕСКО, кој во 1979 и 1980 година, ценејќи го и како ретко природно и културно богатство го запишува во списокот на светското културно и природно наследство. Споменичката целина е заштитена со Решение бр. 07-57/1 од 28.3.1968/33СК - Охрид. На 8-16.7.2006 година е донесено ново Решение бр. 30 ЦОМ 8Б.9 и променето е името во Дел од природното и културното наследство на охридскиот регион.

Со донесување на Закон ќе се уредат клучните прашања во поглед на практичните аспекти на заштита на едно конкретно заштитено добро - споменичката целина „Старото градско јадро на Охрид“, во делот на самата идентификација на одноското добро, особено во поглед на неговиот назив, категорија, граници и контактни зони, како и соодветниот режим на заштита и управувањето со предметното добро и слично. Тие прашања, во согласност со Законот за заштита на културното наследство се препуштени на дополнително уредување со актот за заштита, односно со актот за прогласување.

2. Имиња и презимиња на лицата одговорни за подготовка на иницијалната проценка на влијанието на регулативата и предлог законот:

Весна Илиевска, Државен советник за правни работи
Фросина Ѓоршовска, советник за следење на системски прописи, во
Одделението на нормативно-управни работи, при Секторот за
нормативни, управни и имотно – правни работи

3. Повереници на Владата на Република Македонија кои ќе се вклучат во презентирање на предлог законот во Собранието на Република Македонија:

Дарко Стефановски, државен секретар
Весна Илиевска, државен советник за правни работи

**Изјава од министерот
за иницијалната проценка на влијание на регулативата**

Изјавувам дека предложениот материјал за иницијална проценка на влијанието на регулативата/ предлог закон

1.	Нема влијание	врз Буџетот на Република Македонија	
2.	Нема влијание	врз усогласеноста со законодавството на Европска Унија.	
3.	Нема влијание	врз постапките или работењето на јавната администрација / врз судството при работа со странки (правни и физички лица) или задолжување на странките од јавната администрација со дополнителен административен товар.	
4.	Нема влијание	врз економијата и врз обемот на државна помош.	
5.	Нема влијание	врз животната средина.	
6.	Нема влијание	врз социјалната положба на граѓаните.	
7.	Направено е претходно објавување на текстот на предлогот за донесување на закон во Единствениот електронски регистар на прописи и јавно се спроведени консултации со заинтересирани страни. Датум на објавување:		НЕ

	Вклучени организации и претставници: Управа за заштита на културното наследство Национална установа-Национален конзерваторски центар-Скопје Национална установа-Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј-Охрид Свое мислење дадоа следниве личности: Паско Кузман, директор на Управата за заштита на културното наследство	
8.	Сите забелешки и предлози од заинтересираните страни се земени во предвид.	ДА
9.	Предлог законот е лекториран.	ДА
10.	Спроведени се меѓуресорски консултации.	ДА
11.	Дали предлог законот предвидува управна постапка?	НЕ
12.	Доколку предлог законот предвидува управна постапка, дали може да се вгради начелото “молчењето значи одобрување“?	НЕ

Изјава од министерот

Јас, **Елизабета Канческа-Милевска**, министер за култура, изјавувам дека ја проучив Иницијалната проценка на влијанието на регулативата и сметам дека дава реален преглед на очекуваните придобивки и потребните трошоци врзани со секоја од идентификуваните опции за решавање на проблемот.

Потпис на министерот:

.....

Датум: